

LA MEMÒRIA DEL PARADÍS. LES JOIES DE MÒNICA FUGAROLAS

M. CARME JUNYENT

Mònica Fugarolas Casanovas explica que *«hi ha, molt, molt lluny d'aquí, un petit país, tan i tan petit, que la gent quan l'anava a visitar passava de llarg...»*. D'aquell país que no es troba en l'espai i que es va perdent en el temps en queda, però, un producte màgic, fet de matèria i de records, de materials nobles i de vincles familiars, de deixalles i de fantasia. D'aquell país ens en dóna testimoni la recreació que n'ha fet la Mònica mitjançant les seves joies.

Des dels seus inicis, des de la seva etapa de formació, es percep en aquesta masquefina de Can Bonastre l'impuls potent de la creació que busca un instrument, un mitjà per transformar-se i plasmar-se. Amb vocació de narradora, hereva d'una nissaga conreadora de la narració oral, acaba trobant en les joies un vehicle per explicar la seva història. Perquè les joies que proposa no són «objectes» o no tan sols objectes, sinó faules, contes, records... Històries en elles mateixes que ens porten a viure i crear les nostres pròpies històries. Els noms de les peces evocuen les històries d'aquell país: «Dormireu sota la teulada», «Si és quan vessa que és bo», «El pot de les herbes de la iaia petita», «El diumenge, un caramolet d'eucaliptus», «Bona nit, totes les puces al meu melic», «La remor d'un dia com avui», «Hi havia una vegada un rei, un castell i un pelacanyes...», i tants d'altres que van bastint a poc a poc la memòria del paradís. Perquè la memòria en l'obra d'aquesta joiera no roman tan sols en les peces sinó que adquireix vida en contextos immaterials

com els contes. «La senyoreta Cirereta s'engalana per a conquerir el Sol», «El Sol s'ha enamorat de la Lluna», «Sant Raig Ufanós», «A la cort del rei Pepet»... són contes que es materialitzen en anells, ornaments per a botons, mòbils o titelles per a dit, una de les especialitats d'aquesta artista que conrea les formes dels objectes i les transforma com en el seu paradís el conreu transforma el paisatge. Aquesta capacitat de transformació ha estat glossada per Xavier Inés Monclús i Sarah O'Hana de BCN: Jewellery Factory, amb aquestes paraules: *«Personatges i animals inimaginables, aparells per córrer a velocitats impossibles, màquines per volar per sobre la teulada d'un cel estrellat, andròmines per escampar la boira. Una pila de màquines de funcionalitat dubtosa ens transporten en un viatge a través d'una infinitat d'històries»*. I aquestes històries es recuperen també en mostres amb títols tan eloqüents com: «Juguem? Joies i altres andròmines».

I per jugar amb la memòria res millor que els materials del paradís. De «Les golfes de la iaia Pilar» provenen materials com el fil de niló, el cordill, les boles de vidre, els botons de nacre, el cotó fluix o la roba de pijama vell. I de la memòria surt el record del plom com a metall present en la vida quotidiana, el bronze i l'acer de tants utensilis, i finalment l'argent, l'or, la turmalina i altres metalls i pedres que li han fet trobar el lloc al món per a tanta fantasia. Les joies de Mònica Fugarolas constitueixen, doncs, materials de la memòria, peces que preserven mons perduts i que alhora

recreen un paradís que convida a la contemplació, al gaudi i, sobretot, a l'experimentació.

Aquesta artista ens ha ofert el seu món convinguda que era el millor que ens podia oferir i el resultat és una obra que ja ha estat exhibida a Catalunya, Alemanya, Bèlgica, Itàlia i que figura a la col·lecció permanent del Museu de les Arts Decoratives de Barcelona. Un exemple més que la universalitat només pot sorgir de l'arrelament o, si així ho voleu, del consell que el dramaturg Arnold Wesker donava als joves en la conferència «El paper de l'art en l'era tecnològica»:

«Com a resposta els vaig parlar sobre una de les coses que intento inculcar als meus fills —sobretot a la meva filla. I és el següent: no correu pel món demanant que us estimin, cridant “mireu-me, mireu el que us puc oferir”. Atureu-vos, quedeu-vos en el lloc que trieu, arreu-hi, nodriu les vostres arrels i florireu de tal manera que arrossegareu els altres cap a vosaltres. Creixeu forts complint amb el que esteu dotats per fer d'acord amb les vostres habilitats, i el món s'enriquirà amb els vostres dons i les vostres aptituds. La confiança en un mateix atrau, vaig dir-los».

M. CARME JUNYENT I FIGUERAS (Masquefa, 1955) és doctora en Filologia Romànica i professora titular de lingüística general a la Universitat de Barcelona. És autora, entre d'altres, dels llibres: *Les llengües d'Àfrica* (1986), *Les llengües del món* (1989), *Vida i mort de les llengües* (1992) i *Contra la planificació* (1996). És fundadora i presidenta del Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades (GELA).

MÒNICA FUGAROLAS CASANOVAS

(Barcelona 1971). Resident a Masquefa (Anoia)

Estudis:

Disseny de modes. Escola Genny, Igualada (1987-1989)

Joieria. Escola Massana, Barcelona (1991-1997)

Premi fi de curs. Beca de perfeccionament. Escola Massana, Barcelona (1997)

«Off Massana». Taller de post grau. Poble Espanyol, Barcelona (1997-1999).

Guardons:

Premi «Esport per a tothom». Piscines Bernat Picornell, Barcelona (1998).

Tercer premi, 2n concurs de fotografia de Masquefa (1999).

Realització dels premis que atorga l'ajuntament de Masquefa a 2 vilatans distingits. Sant Isidre 2000/2201/2002

Realització del disseny de la samarreta Sant Isidre 2000.

Segon premi, 3er concurs de fotografia de Masquefa (2000).

Des de 1992, realització dels decorats per al Festival de Gim-Jazz o Dansa-Jazz de la societat l'Alzinar, Masquefa.

Exposicions:

1995

«La joia i la pedra». Museu de Geologia, Barcelona.

«Schmuck Gerät». Goldschmiedeschule mit Uhrmacherchule. Ladesgewerbeant. Karlsruhe (Alemanya).

Stand de l'Escola Massana, Barnajoia 95. Barcelona.

1996

«Un art íntim». Centre Cultural Can Mulà. Mollet del Vallès.

«Indisciplines». Escola Massana. Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu. Barcelona. Stand de l'Escola Massana, Barnajoia 96. Barcelona.

1997

«Barcelona. Mira!». Exposició itinerant. Alemanya:

Galerie Profil. Rogensburg.

Artefakt. München.

Galerie 8 ½. Freising.

Spandow. Berlin.

«Continuità e innovazione nelle arti visuali». Accademia Carrara di belle arti. Gallerie d'arte Moderna e Contemporanea. Bèrgam (Itàlia)

1998

«Off Massana», tallers de postgrau 1.997-1.998. Espai Agustí Massana. Poble Espanyol, Barcelona.

«Paisatges més pròxims», Escola Massana. Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu. Barcelona.

«Gorros exploradors», Piscines Bernat Picornell. Barcelona

1999

«Bol lliure». Monogràfica d'escultura. VII fira d'arts i oficis. Riudarenes. Girona.

«Gorros exploradors». Sala blava. Escola Massana. Barcelona. Passi de models i exposició. Festa fi de curs.

2000

«The created jewel». Fachhochschule Düsseldorf (Alemanya)

2001

«Balanced». Karel Grote-Hogeschool Antwerpen
«El bien i el mal». Galeria Aurum. Carolina Vallejo. Copenhagen (Dinamarca).

«Joieria Contemporània». Barcelona-Antwerpen. Museu de l'Art de la Pell, Vic.

«El laboratori de la joieria 1940-1990». Museu de les Arts Decoratives, Barcelona. Exposició itinerant.

2003

«Mònica Fugarolas, juguem? Joies i altres andròmines» al «65». Vilanova i la Geltrú

2004

«Poètica». Galeria Òpera joies. Vilafranca del Penedès

2005

«Bcn jewellery factory». Manchester (Anglaterra)

